

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ UŽ 2013 METUS AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDROJI DALIS

Šiaulių miesto savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo, turintis herbinį antspaudą ir sąskaitų bankuose. Savivaldybės kodas – 111109429. Menamas grupės kodas – M11. Savivaldybės veiklos sritis – Lietuvos Respublikos savivaldybių veikla. Buveinės adresas – Vasario 16-osios g. 62, LT-76295, Šiauliai.

Šiaulių miesto savivaldybės konsoliduotosios finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2013 m. gruodžio 31 d. (toliau – šis ataskaitų rinkinys) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).

Į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktos 107 įstaigų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2013 m. gruodžio 31 d. Iš jų, 2013 metais atlikta keturių (4) Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų reorganizacija:

1. BĮ Šiaulių miesto savivaldybės sporto mokykla „Saulė“ 2013 m. rugpjūčio 1 d. reorganizuota ir prijungta prie BĮ Šiaulių sporto mokykla „Dubysa“;

2. BĮ Šiaulių kūno kultūros mokykla 2013 m. rugpjūčio 30 d. reorganizuota ir prijungta prie BĮ Šiaulių lengvosios atletikos ir sveikatingumo centro;

3. VŠĮ Šiaulių odontologijos poliklinika 2013 m. rugsėjo 1 d. reorganizuota ir prijungta prie VŠĮ Šiaulių centro poliklinikos;

4. BĮ Šiaulių dienos socialinės globos centras „Goda“ 2013 m. rugsėjo 4 d. reorganizuota ir prijungta prie BĮ Šiaulių globos namų.

Šiame ataskaitų rinkinyje teikiama informacija apie savivaldybės 2013 finansinių metų paskutinės dienos finansinę būklę, 2013 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir informacija apie pinigų srautus.

2013 metais savivaldybės kontroliuojamuose viešojo sektoriaus subjektuose vidutiniškai buvo 5047 darbuotojai.

II. APSKAITOS POLITIKA

Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys už metus, pasibaigusius 2013 m. gruodžio 31 d., parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, VSAFAS ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų ataskaitų parengimą.

Šis ataskaitų rinkinys parengtas ūkinių operacijų ir įvykių apskaitai taikant kaupimo principą bei taikant vienodus apskaitos metodus panašioms sandoriams ir kitiems įvykiams panašiomis aplinkybėmis.

Rengiant šį ataskaitų rinkinį reikšminga suma buvo laikoma tokia suma, kuri neviršija 0,1 proc. savivaldybės konsoliduotojo turto – 721,49 tūkst. Lt.

Finansinių ataskaitų konsolidavimo principai

Rengiant šį ataskaitų rinkinį, konsoliduotos tik savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Konsolidavimas vykdomas sudedant finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius ir eliminuojant konsoliduojamų subjektų tarpusavio ūkines operacijas.

Finansinių ataskaitų valiuta

Šiame ataskaitų rinkinyje pateikiami duomenys išreiškiami tūkstančiais Lietuvos Respublikos piniginių vienetų – litų. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 litai už eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kasdien nustato Lietuvos bankas.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas (toliau – NT) yra pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka 13-ojo VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.

NT vertinamas ir finansinės būklės ataskaitoje parodomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimą. Išankstiniai mokėjimai už NT apskaitoje registruojami NT sąskaitose. NT amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis (toliau – IMT) turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio turto sąvoką ir 12 VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

IMT išskyrus žemę, kilnojamąsias, nekilnojamąsias kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo sumą ir turto nuvertėjimo sumą.

Žemė, kilnojamąsios, nekilnojamąsios kultūros vertybės ir kitos vertybės, išskyrus kilnojamųjų kultūros vertybių tvarkytos išlaidų dalį, kuria buvo padidinta šio IMT vertė, rodomos tikraja verte. IMT nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką.

Neriboto naudojimo laiko IMT (žemė, kultūros vertybės, kitos vertybės) nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Išankstiniai mokėjimai už IMT, gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ir komplektuoti turtas, priskiriamas prie IMT.

Biologinis turtas

Biologinis turtas (toliau – BT) ir mineraliniai išteklių pripažįstami ir registruojami apskaitoje, jei atitinka šiuos turto 16-ajame VSAFAS nustatytus pripažinimo kriterijus. Atsižvelgiant į paskirtį, BT skirstomas į grupes:

* žemės ūkio veikloje naudojamas BT (gyvūnai ir augalai, kurie yra skirti parduoti arba gauti naują biologinį turtą arba žemės ūkio produkciją :medžiai, vaismedžiai, javai, galvijai, žuvis);

* ne žemės ūkio veikloje naudojamas BT (gyvūnai ir augalai, kurie skirti socialiniams, kultūriniais, gamtosauginiams, moksliniams, teisėsaugos, pažintiniams tikslams).

Pirminio pripažinimo ir paskesnio vertinimo metu žemės ūkio veikloje naudojamo BT grupės vienetas, taip pat žemės ūkio produkcijos grupės vienetas apskaitoje registruojami tikraja verte, atėmus įvertintas pardavimo vietos išlaidas arba įsigijimo ar pasigaminimo savikaina (šiuo atveju paskesnio vertinimo metu turtas apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo nuostolius). Pirminio pripažinimo ir paskesnio vertinimo metu ne žemės ūkio veikloje naudojamo BT grupės vienetas apskaitoje registruojamas tikraja verte. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nustatomas BT tikrosios vertės pasikeitimas dėl biologinio turto fizinių savybių ir kainos kitimo.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

Ūkinės operacijos, susiję su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, apskaitoje registruojamos ir finansinio turto apskaita tvarkoma vadovaujantis 14-uoju VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotus subjektus“, 15-uoju VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į konsoliduojamus subjektus“ ir 17-uoju VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Pirminio pripažinimo metu finansiniai ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina.

Finansinis turtas (toliau – FT) įvertinimo tikslais skirstomas į:

* parduoti laikomą turtą, kuris finansinės būklės ataskaitoje parodomas tikrąja verte, išskyrus investicijas į vertybinius popierius, dalininkų įnašus į viešąsias įstaigas, įnašus į tarptautines organizacijas;

* iki išpirkimo termino laikomą FT, kuris, jeigu yra ilgalaikis, vertinamas amortizuota savikaina, jei trumpalaikis – įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo sumą;

* paskolas ir gautinas sumas, kurios, jeigu yra ilgalaikės, vertinamos amortizuota savikaina, jei trumpalaikės – įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo sumą.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai (toliau – FĮ) apskaitoje registruojami tik tada, kai yra prisiimamas įsipareigojimas sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu.

Pirminio pripažinimo metu FĮ įvertinami įsigijimo savikaina. Visi įsipareigojimai yra finansiniai ir skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius. Ilgalaikiams FĮ priskiriama ilgalaikės finansinės skolos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai. Trumpalaikiams FĮ priskiriama: ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai, ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis, trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai, pervestinos sumos į biudžetus, fondus ir kitiems subjektams, mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla, kiti trumpalaikiai įsipareigojimai.

Atsargos

Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8 VSAFAS „Atsargos“. Atsargos laikomas trumpalaikis turtas, kurį per vienerius metus sunaudoja pajamoms uždirbti arba viešosioms paslaugoms teikti.

Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Kai atsargos (taip pat nebaigtos vykdyti sutartys) parduodamos, išmainomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventoriuss. Naudojamo inventoriaus apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose kiekiu ir vertine išraiška.

Išankstiniai apmokėjimai

Išankstiniai apmokėjimai apima:

* iš anksto sumokėtas sumas už atsargas, paslaugas, kurios bus suteiktos per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, ir kitą trumpalaikį turtą;

* ateinančių laikotarpių sąnaudos, t.y. sumos, sumokėtos einamuoju ir ankstesniu laikotarpiais, kurios bus pripažintos sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais. Ateinančių

laikotarpių sąnaudos apskaitoje registruojamos pagal pirkimo sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą, pagal kurį sąnaudų turima ateinančiais laikotarpiais.

Per vienerius metus gautinos sumos

Per vienerius metus gautinos sumos – per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos gautinos sumos. Per vienerius metus gautinos sumos skirstomos į:

- * gautinas trumpalaikes finansines sumas (po vienerių metų gautinų sumų einamųjų metų dalis, kurią sudaro ilgalaikių paskolų ir kitų ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalis bei gautinos trumpalaikės finansinės sumos, kurias sudaro trumpalaikės paskolos ir kitos gautinos trumpalaikės finansinės sumos);

- * gautinus mokesčius ir socialines įmokas;

- * gautinas sumas už turto naudojimą, parduotas prekes, turta, paslaugas;

- * sukauptas gautinas sumas;

- * kitas gautinas sumas (pvz., gautinos sumos iš rinkliavų, už prarastą turta (išieškotinos sumos už padarytą žala), atskaitingų asmenų gražintinos sumos, gautini veiklos mokesčiai, palūkanos, dividendai, gautinos gražintinos finansavimo sumos ir kt.).

Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina. Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai, esantys kasoje, bankų sąskaitose ir pervesti, bet dar negauti pinigai. Pinigų ekvivalentai – trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į tam tikras pinigų sumas ir kurių vertės pokyčio rizika yra nereikšminga. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius nepriskiriamos prie pinigų ekvivalentų. Pinigai ir pinigų ekvivalentai priskiriami prie trumpalaikio turto, tačiau jei pinigų ir jų ekvivalentų naudojimo arba disponavimo jais laikas apribojamas ilgiau nei 12 mėnesių skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos, jie priskiriami prie ilgalaikio finansinio turto (pvz., ilgalaikiai indėliai, pinigai, kuriais negalima laikinai disponuoti ilgiau nei 12 mėnesių).

Finansavimo sumos

Finansavimo sumos (toliau – FS) apskaitomos pagal 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“ nustatytus reikalavimus.

FS pagal šaltinius skirstomos į FS finansavimo sumas iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų bei FS iš kitų šaltinių.

FS pagal paskirtį skirstomos į:

1. FS nepiniginiam turtui įsigyti, kurios apima ne tik finansavimo sumas turtui, tokiam kaip ilgalaikis materialusis, nematerialusis, investicijos į kitų subjektų nuosavybės ir ne nuosavybės vertybinius popierius, biologinis turtas ir atsargos, įsigyti, bet ir finansavimo sumas, apimančias nemokamai gautą arba už simbolinį atlygį įsigytą nepiniginį turta;

2. FS kitoms išlaidoms kompensuoti, kurios apima 20-ojo standarto 7.1 punkte nenurodytas finansavimo sumas.

Gautinos ir gautos finansavimo sumos, kurių paskirtis registravimo apskaitoje metu nėra aiški (nepiniginiam turtui ar kitoms išlaidoms), priskiriamos finansavimo sumoms kitoms išlaidoms ir yra pergrupuojamos, kai paaiškėja tikroji jų paskirtis.

Gautos ir gautinos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos. Asignavimų valdytojams perduotos finansavimo sumos, kurios buvo gautos iš valstybės biudžeto,

užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos, kitų šaltinių išteklių fondų, išdo sąnaudomis nepripažįstamos, bet registruojamos kaip perduotos finansavimo sumos.

Finansavimo pajamos pripažįstamos tuomet, jei patiriamos sąnaudos, kurioms finansavimo sumos gautos iš užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos, valstybės biudžeto, kitų išteklių fondų.

Atidėjiniai

Atidėjins – įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami, kai atitinka šiuos pripažinimo kriterijus - jeigu paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną yra pakankamai įrodymų, kad įsipareigojimo (dėl buvusiųjų įvykių) atsiradimo tikimybė yra didesnė negu nebuvimo. Atidėjiniais pripažįstami tik tie įsipareigojimai, kurie susiję su buvusiais įvykiais. Atidėjiniai pripažįstami tik tuomet, kai yra žinoma arba pagrįstai tikėtina, kad teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą reikės padengti turto.

Atidėjinio sumos dydžio įvertinimo metodai: individualus, statistinis. Metodas atidėjinio sumos dydžiui nustatyti pasirenkamas pagal aplinkybes.

Segmentai

Segmentų apskaita vedama pagal 25-ajame VSAFAS „Segmentų pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ nustatytus reikalavimus.

Segmentai išskiriame pagal atliekamas valstybės valdymo funkcijas:

- * bendrųjų valstybės paslaugų;
- * gynybos;
- * viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;
- * ekonomikos sektoriaus;
- * aplinkos apsaugos;
- * būsto ir komunalinio ūkio;
- * sveikatos priežiūros;
- * poilsio, kultūros ir religijos;
- * švietimo;
- * socialinės apsaugos.

Viešojo sektoriaus subjektas patvirtina apskaitos politiką informacijai apie segmentus pateikti atskirame subjekto finansinių ataskaitų rinkinyje arba viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje. Pagal šią politiką nustatomi segmentų išskyrimo bei pajamų, sąnaudų, turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir pinigų srautų priskyrimo prie jų kriterijai. Pajamų, sąnaudų, turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir pinigų srautų priskyrimas prie segmento reikalingas, norint pateikti informaciją apie segmentui tenkančias sąnaudas. Sąnaudos prie veiklos segmentų priskiriamos pagal tai, kokioms valstybės funkcijoms vykdyti skiriami ir naudojami ištekliai. Jie sąnaudų priskyrimo prie konkretaus segmento pagrindas yra neaiškus, šios sumos priskiriamos prie didžiausią valstybės veiklos dalį apimančio segmento.

Mokesčių pajamos

Mokesčių fondo arba išteklių fondo mokesčių ir socialinių įmokų pajamos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu, t. y. atsiradus mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolei ir tik tuomet, kai yra tenkinami su mokesčių ir socialinių įmokų pajamomis susijusio turto pripažinimo kriterijai nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento, atsižvelgiant į 9-ojo VSAFAS 13 ir 14 punktų nuostatas.

Pajamos

Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 9-ajame VSAGAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, jog bus gauta su sandoriu susijusi ekonominė nauda, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą bei su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Visos pajamos veiklos ataskaitai sudaryti skirstomos į:

- * pagrindinės veiklos;
- * kitos veiklos;
- * finansinės investicinės veiklos.

Pagrindinės veiklos pajamomis laikomos pajamos, gautos vykdant įstaigos nuostatuose nustatytą veiklą. Pajamos, gautos iš veiklos, kuri pagal nuostatus nepriskirta pagrindinei veiklai, priskiriamos kitos veiklos pajamoms.

Gautos įplaukos iš biudžetinių įstaigų už suteiktas paslaugas, kurios turėtų būti gražintos toms pačioms biudžetinėms įstaigoms, pajamomis nepripažįstamos.

Sąnaudos

Sąnaudų apskaita vedama vadovaujantis 11 VSAFAS „Sąnaudos“ nurodytais principais, metodais ir taisyklėmis. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudos skirstomos pagal veiklos sritis į šias grupes: pagrindinės veiklos sąnaudos, kitos veiklos sąnaudos ir finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos. Sąnaudų grupavimas nepriklauso nuo to, iš kokių finansavimo šaltinių ar kokių pajamų jos apmokamos.

Prie pagrindinės veiklos sąnaudų priskiriama: darbo užmokesčio, socialinio draudimo, ilgalaikio turto nusidėvėjimo, komunalinių paslaugų ir ryšių, komandiruočių, transporto, remonto sąnaudos, sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina, nuomos sąnaudos, pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

Prie kitos veiklos sąnaudų priskiriamos sąnaudos, susijusios su pajamų, rodomų kitos veiklos pajamų straipsnyje, uždirbimu.

Turto nuvertėjimas

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, nustatoma, ar yra turo nuvertėjimo požymių. Jeigu yra vidinių ar išorinių nuvertėjimo požymių, nustatoma turto atsiperkamoji vertė, kuri palyginama su turto balansine verte. Turto nuvertėjimas nėra tolygus nurašymui. Turto nuvertėjimo atveju yra mažinama turto vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie turto įsigijimo savikainą, t. y. turto vieneto įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Turto nuvertėjimas apskaitoje yra registruojamas ne didesne verte nei turto balansinė vertė.

Operacijos užsienio valiuta

Sandoriai užsienio valiuta registruojami apskaitoje ir pateikiami finansinėse ataskaitose pagal 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“ nustatytus reikalavimus.

Valiutos kurso ir valiutos keitimo kurso skirtumas, susidaręs keičiant (perkant ar parduodant) valiutą, laikomas banko paslauga ir registruojamas kaip savivaldybės pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

Nuosavybės metodo įtaka

Nuosavybės metodas – apskaitos metodas, kai investicija iš pradžių apskaitoje registruojama įsigijimo savikaina, o vėliau jos vertė didinama ar mažinama atsižvelgiant į ūkio subjekto, į kurį investuota, investuotojui tenkančios grynojo turto dalies pokyčius po įsigijimo.

Mažumos dalis

Į savivaldybės konsoliduotąsias ataskaitas įtraukta jos kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų nuosavybės dalis, priklausanti dalininkams, kurie nėra savivaldybės kontroliuojami viešojo sektoriaus subjektai, savivaldybės konsoliduotose finansinėse ataskaitose rodoma kaip mažumos dalis.

Neapibrėžtasis turtas ir neapibrėžtieji įsipareigojimai

Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus peržiūrima kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną. Kai tikimybė, kad neapibrėžtasis įsipareigojimas turės būti padengtas turtu, tampa didesnė nei tikimybė, kad šito pavyks išvengti, pripažįstamas ir apskaitoje registruojamas atidėjinys tą ataskaitinį laikotarpį, kuriuo ši tikimybė pasikeičia.

Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantys įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos reikšmę parengtoms finansinėms ataskaitoms, yra parodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantys įvykiai, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie yra reikšmingi.

Apskaitos politikos keitimas

Viešojo sektoriaus subjektai pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia įstaigų finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba jei kiti teisės aktai to reikalauja.

III. PASTABOS

1. P03. Nematerialusis turtas. Informacija apie nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą pateikta 13- ojo VSAFAS 1 priede.

il. Nr.	Ilgalaikio turto grupės ir rūšys	Turto nusidėvėjimo normatyvai	
		metiniai	
		Metai	procentai
NEMATERIALUSIS TURTAS			
1	Programinė įranga, jos licencijos ir techninė dokumentacija	1	100
2	Patentai, išradimai, licencijos, įsigytos kitos teisės*	4	25
3	Kitas nematerialusis turtas	2	50
4	Prestižas	5	20

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-139 patvirtinti Šiaulių miesto savivaldybės ir jai pavaldžių biudžetinių bei viešųjų įstaigų ilgalaikio nematerialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, pateikiami lentelėje.

Nematerialiojo turto likutinė vertė ataskaitinio šio laikotarpio pabaigoje – 929,24 tūkst. Lt, praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 1202,68 tūkst. Lt. Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, nematerialiojo turto likutinė vertė sumažėjo 273,44 tūkst. Lt. Didžiausią dalį šio turto sudaro kito nematerialaus turto – 650,16 tūkst. Lt, programinės įrangos ir jos licencijų likutinė vertė – 252,46 tūkst. Lt. Nebaigtų projektų likutinė vertė 26,63 tūkst. Lt, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, vertė padidėjo 11,72 tūkst. Lt.

2. P04. Ilgalaikis materialusis turtas.

Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta 12-ojo VSAFAS 2 priede „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį“.

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-139 patvirtinti šie Šiaulių miesto savivaldybės ir jai pavaldžių biudžetinių bei viešųjų įstaigų ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, kurie pateikiami lentelėje.

MATERIALUSIS TURTAS			
5.	Pastatai		
5.1.	Kapitaliniai mūriniai pastatai (sienos 2,5 ir daugiau plytų storio, gelžbetonio; perdengimai ir denginiai – gelžbetoniniai ir betoniniai); monolitinio gelžbetonio pastatai, stambių blokų (perdengimai ir denginiai – gelžbetoniniai) pastatai	120	0,83
5.2.	Pastatai (sienos – iki 2,5 plytos storio, blokų, monolitinio šlako, betono, lengvų šlako blokų, perdengimai ir denginiai – gelžbetoniniai, betoniniai arba mediniai)	90	1,11
5.3.	Tašytų rąstų pastatai	40	2,5
5.4.	Surenkamieji, išardomieji, moliniai ir kiti pastatai	12	8,33
6.	Infrastruktūros ir kiti statiniai		

6.1.	Infrastruktūros statiniai		
6.1.1.	betoniniai, gelžbetoniniai, akmenys	80	1,25
6.1.2.	metaliniai	40	2,5
6.1.3.	mediniai	15	6,67
6.2.	Kiti statiniai	15	6,67
6.2.1.	plastiko statiniai	25	4
6.2.2.	žalieji ir grunto statiniai (žemės, smėlio)	5	20
7.	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai		
7.1.	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų restauravimo darbai	16	6,25
8.	Mašinos ir įrenginiai		
8.1.	Gamybos mašinos ir įrenginiai	12	8,33
8.2.	Ginkluotė, ginklai ir karinė technika	15	6,67
8.3.	Medicinos įranga	8	12,5
8.4.	Apsaugos įranga	6	16,67
8.5.	Filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrenginiai	5	20
8.6.	Radio ir televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiai ir įranga	8	12,5
8.7.	Kitos mašinos ir įrenginiai	10	10
9.	Transporto priemonės		
9.1.	Lengvieji automobiliai ir jų priekabos	6	16,67
9.2.	Specialieji automobiliai	7	14,3
9.3.	Autobusai, krovininiai automobiliai, jų priekabos ir puspriekabės	7	14,3
9.4.	Kitos transporto priemonės	5	20,0
10.	Baldai ir biuro įranga		
10.1.	Baldai	12	8,33
10.2.	Kompiuteriai ir jų įranga	5	20
10.3.	Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės	7	14,3
10.4.	Kita biuro įranga	8	12,5
11.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas		
11.1.	Scenos meno priemonės	7	14,3
11.2.	Muzikos instrumentai	20	5
11.3.	Ūkinis inventorių ir kiti reikmenys	5	20
11.4.	Specialieji drabužiai ir avalynė	3	33,33
11.5.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	10	10

*Jeigu patentai, išradimai, licencijos ar kitos teisės yra įsigyti konkrečiam laikotarpiui, tokio laikotarpio trukmė yra laikoma naudingo tarnavimo laiku ir juo remiantis skaičiuojama amortizacija. Šiuo atveju lentelėje nurodyti amortizacijos normatyvai netaikomi.

Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė šio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 402300,24 tūkst. Lt, praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 422301,34 tūkst. Lt. Ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės pokytis, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo – 20001,1 tūkst. Lt. Labiausiai sumažėjo infrastruktūros ir kitų statinių likutinė vertė – 21799,48 tūkst. Lt, nebaigtos statybos – 3408,14 tūkst. Lt. Išaugo kitų pastatų likutinė vertė – 2778,96 tūkst. Lt, kitos vertybės - 394,83 tūkst. Lt ir kito ilgalaikio materialaus turto – 3953,04 tūkst. Lt likutinė vertė, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu.

Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta 12-ojo VSAFAS 3 priede „Valstybei nuosavybės teise priklausančio, savivaldybės patikėjimo teise valdomo ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė laikotarpio pabaigoje“.

3. P05, P06. Ilgalaikis finansinis turtas.

Informacija apie perduoti laikomo finansinio turto pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikta 17-ojo VSAFAS 4 priede „Parduoti laikomo finansinio turto pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“. Informacija apie iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto ir suteiktų paskolų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikta 17-ojo VSAFAS 5 priede „Iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto ir suteiktų paskolų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“.

Ilgalaikio finansinio turto balansinė vertė šio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 266658,32 tūkst. Lt, praėjusį ataskaitinį laikotarpį ši vertė buvo 269429,74 tūkst. Lt. Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo 3028,93 tūkst. Lt. Ilgalaikį finansinį turtą sudaro Šiaulių miesto savivaldybės administracijos ir Privatizavimo fondo finansinis turtas.

4. P07. Biologinis turtas.

Informacija apie biologinio turto, įvertinto įsigijimo savikaina arba normatyvinėmis kainomis, vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta 16-ojo VSAFAS 4 priede „Biologinio turto, įvertinto įsigijimo savikaina arba normatyvinėmis kainomis, vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“. Ne žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudaro 48,71 tūkst. Lt, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo 8,17 tūkst. Lt.

5. P08. Atsargos.

Informacija apie atsargų vertę pagal grupes pateikta 8-ojo VSAFAS 2 priede „Atsargų vertė pagal grupes“. Atsargų vertė iš viso paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną sudarė 6819,26 tūkst. Lt. Didžiausią atsargų dalį sudarė medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių – 2452,75 tūkst. Lt ir ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas perduoti 4368,07 tūkst. Lt. Valstybei nuosavybės teise priklausančių, savivaldybės patikėjimo teise valdomų atsargų balansinė vertė laikotarpio pabaigoje pateikta 8-ojo VSAFAS 3 priede „Valstybei nuosavybės teise priklausančių, savivaldybės patikėjimo teise valdomų atsargų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nėra“.

6. P09. Išankstiniai apmokėjimai.

Informacija apie išankstinius apmokėjimus pateikta 6-ojo VSAFAS 6 priedo formoje „Informacija apie išankstinius apmokėjimus“.

Išankstinių apmokėjimų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 3785,07 tūkst. Lt., praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 5311,68 tūkst. Lt. Išankstinių apmokėjimų balansinės vertės pokytis sumažėjo 1526,61 tūkst. Lt – iš jų: ženkliai pakito kitų ateinančių laikotarpių sąnaudos padidėjo – 3501,73 tūkst. Lt.

7. P10. Per vienerius metus gautinos sumos.

Informacija apie per vienerius metus gautinas sumas pateikta 17-ojo VSAFAS 7 priede „Informacija apie per vienerius metus gautinas sumas“.

Didžiausią dalis per vienerius metus gautinas sumas sudarė sukauptos gautinos sumos 19058,95 tūkst. Lt.

8. P12. Finansavimo sumos.

Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį, jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikta 20-ojo VSAFAS 3 priede „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį, jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“.

Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 132544,58 tūkst. Lt, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų – 72133,03 tūkst. Lt, iš kitų šaltinių – 278926,08 tūkst. Lt. Iš viso finansavimo sumų – 482522,23 tūkst. Lt.

Finansavimo sumų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje iš savivaldybės konsoliduotose ataskaitose likučio netūrėtų būti. Visos sumos turėtų būti eliminuojamos derinamose ir nederinamose operacijose. Finansavimo sumų likutis -1081,44 tūkst. Lt susidarė, nes:

8.1. Nesuderino dalies panaudoto finansavimo. Viešoji įstaiga Šiaulių centro poliklinika nesuderino 13708 Lt, ir Šiaulių Zoknių progimnazija 7172,36 Lt.

8.2. Šiaulių miesto savivaldybės administracija nesuderino gražintų finansavimo sumų 885229,29 Lt su Socialinių paslaugų priežiūros departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Likutis 1081,44 laikotarpio pabaigoje konsolidavimo proceso metu bus koreguojamas 2014 metų konsoliduotose ataskaitose.

Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, finansavimas iš valstybės biudžeto sumažėjo 5119,17 tūkst. Lt, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų padidėjo 6401,65 tūkst. Lt, iš kitų šaltinių padidėjo 1144,66 tūkst. Lt. Iš viso finansavimo sumų sumažėjimas, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, sudaro 11457,63 tūkst. Lt.

9. P13. Finansiniai įsipareigojimai.

Informacija apie gautas paskolas ir išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius pagal gražinimo ir išpirkimo laikotarpius paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną pateikta 17-ojo VSAFAS 10 priede „Gautos paskolos ir išleisti ne nuosavybės vertybiniai popieriai pagal gražinimo ir išpirkimo laikotarpius paskutinę ataskaitinio dieną“.

Informacija apie finansinių įsipareigojimų pokytį per ataskaitinį laikotarpį pateikta 17-ojo VSAFAS 9 priede „Finansinių įsipareigojimų pokytis per ataskaitinį laikotarpį“.

Informacija apie paskolų įvykdymo terminus ir palūkanų normas pateikta 17-ojo VSAFAS 11 priede „Informacija apie paskolų įvykdymo terminus ir palūkanų normas“.

10. P14. Įsipareigojimai, atsirandantys iš nuomos, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų turto perdavimo sutarčių.

2013 metų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje finansinės nuomos paslaugos gavėjo įsipareigojimų pagal laikotarpius nebuvo.

Informacija apie ilgalaikės finansinės nuomos įsipareigojimus ir jų einamųjų metų dalis pateikta 19-ojo VSAFAS 5 priede „Ilgalaikės finansinės nuomos įsipareigojimai ir jų einamųjų metų dalis“. 2013 metų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikės finansinės nuomos įsipareigojimų nebuvo.

11. P16. Suteiktos garantijos dėl paskolų.

Informacija apie suteiktas garantijas dėl paskolų pateikta 18-ojo VSAFAS 5 priede „Suteiktos garantijos dėl paskolų“.

12. P17. Trumpalaikės mokėtinės sumos.

Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinias sumas pateikta 17-ojo VSAFAS 12 priede „Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinias sumas“.

Mokėtinės subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos – 57,98 tūkst. Lt., t. y. 25,31 tūkst. Lt mažiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Tiekėjams mokėtinės sumos – 17713,05 tūkst. Lt, t. y. 7453,15 tūkst. Lt mažiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Sukauptos mokėtinės sumos – 12353 tūkst. Lt., t. y. 558,03 tūkst. Lt daugiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai 278,79 tūkst. Lt, t. y. 626,23 daugiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį.

13. P18. Grynasis turtas.

Informacija apie grynojo turto pokyčius pateikta 4-ojo VSAFAS 1 priede „Grynojo turto pokyčių ataskaita“.

14. P19. Mokesčių pajamos

Informacija apie mokesčių sumas pagal atskirą mokesčių grynąją vertę pateikta 9-ojo VSAFAS 8 priede „Mokesčių sumos pagal atskirą mokesčių grynąją vertę“.

Mokesčių pajamų iš viso surinkta – 107759,73 tūkst. Lt, t. y. 1035,92 tūkst. Lt mažiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Gyventojų pajamų mokesčiai sudaro 90,3 proc. visų mokesčių pajamų, kurio surinkta 97248,59 tūkst. Lt, t. y. 1041,14 tūkst. Lt mažiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Turto mokesčių surinkta iš viso 9717,15 tūkst. Lt, t. y. 137,52 tūkst. Lt mažiau nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Kitų mokesčių surinkta iš viso 793,99 tūkst. Lt, t. y. 127,26 tūkst. Lt mažiau, palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu.

15. P02. Segmentai.

Informacija pateikta 25-ojo VSAFAS priede „Ataskaitinio laikotarpio informacija pagal veiklos segmentus“.

16. P21. Pagrindinės veiklos kitos pajamos.

Informacija apie kitas pajamas pateikta 1-ojo VSAFAS 2 priede „Pagrindinės veiklos kitos pajamos“.

Pagrindinės veiklos kitos pajamos – 68302,40 tūkst. Lt. Pajamos iš rinkliavų – 10888,72 tūkst. Lt, t. y. 569,61 tūkst. Lt didesnės, palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu. Suteiktų paslaugų pajamos – 49080,41 tūkst. Lt, t. y. 4885,88 tūkst. Lt didesnės nei praėjusį ataskaitinį laikotarpį. Lyginant šį ir praėjusį ataskaitinius laikotarpius, 230,82 tūkst. Lt padidėjo pajamos iš administracinių baudų 110,1 tūkst. Lt. Iš viso pagrindinės veiklos kitos pajamos lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, padidėjo 5487,34 tūkst. Lt.

17. P23. Finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos.

Informacija apie finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikta 6-ojo VSAFAS 4 priede „Finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos“.

Finansinės veiklos pajamos šį ataskaitinį laikotarpį – 4599,05 tūkst. Lt, finansinės investicinės veiklos sąnaudos yra 1828,64 tūkst. Lt, finansinės ir investicinės veiklos rezultatas yra 2770,40 tūkst. Lt, kurį sudaro skirtumas tarp palūkanų pajamų iš likučių banko sąskaitose, dividendų ir palūkanų sąnaudų už paskolas, baudų ir delspinigių sąnaud..

18. P24. Finansinės rizikos valdymas.

Informacija apie įsipareigojimų dalį nacionaline ir užsienio valiutomis pateikta 17-ojo VSAFAS 13 priedo formoje.

19. Informacija apie kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus pateikta 6-ojo VSAFAS 2 priedo formoje „Valstybės ir savivaldybės įmonių jungtinė finansinės būklės ataskaita (balansas)“.

20. Konsolidavimo kontrolės metinėse ataskaitose, formose K-KBA-B-KK-M ir K-KBA-A-KK-M susidaręs skirtumas FSM001 ir F99 srautuose 2624 tūkst. Lt yra:

20.1. Šiaulių miesto savivaldybės administracija blogai suderino grąžintas finansavimo sumas iš Valstybės biudžeto lėšų 885,2 tūkst. Lt su Socialinių paslaugų priežiūros departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Departamentas perdavė valstybės biudžeto lėšas, o administracija grąžino kaip savivaldybės biudžeto lėšas.

20.2. Administracija finansavimo sumų operacijų eliminavime (nederinama operacija) pateikė gautinų sumų pokytį 152,6 tūkst. Lt pasirinkdama privatizavimo fondą, šio pokyčio nesuderino su privatizavimo fondu.

20.3. Šiaulių lopšelis-darželis "Varpelis" finansavimo sumų operacijų eliminavime (nederinama operacija) pateikė neteisingai gautinų sumų pokytį 7,2 tūkst. Lt.

20.4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija per klaidą suderino finansavimo sumų operacijų eliminavime (derinama operacija) su Apskaitos skyriumi 1578,0 tūkst. Lt., o turėjo būti suderinta su Iždu.

21. Bendroje konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaitoje formoje **K-KKK-A-KK**, kontrolės skirtumas FAS047 susidaro dėl finansavimo sumų 20 VSAFAS 4 priedo, 14 stulpelio neigiamų sumų:

21.1. Savivaldybės biudžeto - 1081,44 (klaidingai suderintos finansavimo sumos tarp šaltinių ir analizės kodų).

21.2. Europos Sąjungos - 3555,25 (klaidingai suderintos finansavimo sumos tarp šaltinių ir analizės kodų).

Nesuderino dalies panaudoto finansavimo: Viešoji įstaiga Šiaulių centro poliklinika 13,7 tūkst. Lt, ir Šiaulių Zoknių progimnazija 7,2 tūkst. Lt su reorganizuota odontologijos poliklinika. Viešoji įstaiga Šiaulių reabilitacijos centras nederinamoje informacijoje, bei finansavimo sumose 20-ojo „VSAFAS“ 4 priede pateikė klaidingai informaciją apie gautinas sumas 18,1 tūkst. Lt su Šiaulių teritorine darbo birža. Šie pinigai buvo gauti ir panaudoti, todėl jie negalėjo būti kaip gautinos finansavimo sumos. Likusios klaidingai suderintos finansavimo sumų operacijos nurodytos 20.1-20.4 punktuose ir pagal pridedamą lentelę.

Po konsolidavimo termino pabaigos įstaigų FAR ataskaitos buvo apsaugotos centralizuotai Finansų ministerijos, todėl taisyti savo paketų nebegalėjo. Nesutapimai tarp blogai suderintų eliminavimo operacijų 2013 m. laikotarpio pabaigoje bus koreguojamos 2014 m. konsolidavimo proceso metu.

Administracijos direktorius

Gedeminas Vyšniauskas

Finansų skyriaus vyr. specialistė

Gintarė Beržinienė